

Издавач
Славистичко друштво Србије

Главни и одговорни уредник
Људмила Поповић

Изазови на раскршћу култура: нови поглед
на српско-украјинске културно-историјске везе
Зборник научних радова
Београд, 2025.

Коректура
Милена Ивановић, Анастасија Тепшић

Припрема за штампу и дизајн корица
Душко Ћосић

Штампа
Графичар

Тираж
100 примерака

E-ISBN 978-86-7391-058-1
https://doi.org/10.18485/srp_ukr_kulistveze.2025

Радови у овом зборнику радова лиценцирани су под условима CC BY-NC-ND:
Ауторство - Некомерцијално - Без пререда - 4.0 Међународна

Editorial board: Ljudmila Popović, PhD, professor (Serbia) (chief editor); Anatolij Zahnitko, DSc, professor, corresponding scholar of NANU (Ukraine); Julijan Tamaš, PhD, professor, foreign scholar of NANU (Serbia); Motoki Nomachi, PhD, professor (Japan); Dejan Ajdačić, PhD, professor (Poland); Olena Dzyuba-Pogrebnyak, DSc, associate professor (Ukraine); Milena Ivanović, PhD, professor (Serbia); Julija Dragojlović, PhD, associate professor (Serbia); Tanja Gaev, PhD, associate professor (Serbia), Anastasija Tepšić, PhD (Ukraine-Serbia), (secretary)

Reviewers:

Petar Bunjak, PhD, Professor (University of Belgrade)

Alla Tatarenko, DSc, Professor (Ivan Franko National University of Lviv)

Oksana Mykytenko, DSc, Leading Researcher (M. Rylskyi Institute for Art Studies, Folklore and Ethnology of National Academy of sciences of Ukraine, Kyiv)

Oksana Timko Ditko, PhD, Professor (University of Zagreb)

Challenges at the Crossroads of Cultures. A New Look at Serbian-Ukrainian Cultural and Historical Relations. Collection of scientific papers / Faculty of Philology in Belgrade, editor-in-chief Lj. Popović – Belgrade: Slavic Society of Serbia, 2025. –

With the support of the Embassy of Ukraine in the Republic of Serbia

Faculty of Philology, University of Belgrade
Department of Slavic Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv
Institute of Classical Studies and Slavic Studies, University of Gdańsk

**CHALLENGES AT THE CROSSROADS
OF CULTURES:
A NEW LOOK AT SERBIAN-UKRAINIAN
CULTURAL AND HISTORICAL RELATIONS**

BELGRADE
2025

Уредништво: проф. др Људмила Поповић (Србија) (главни уредник); проф. др Анатолиј Захњитко, дописни члан НАН Украјине (Украјина); проф. др Јулијан Тамаш, инострани члан НАН Украјине (Србија); проф. др Дејан Ајдачић (Пољска); доц. др Олена Дзјуба-Погребњак (Украјина); проф. др Мотоки Номаћи (Јапан), проф. др Милена Ивановић (Србија); доц. др Јулија Драгојловић (Србија); доц. др Тања Гаев (Србија); др Анастасија Тепшић (Украјина-Србија) (секретар).

Рецензенти:

Проф. др Петар Буњак, редовни професор (Универзитет у Београду)

Проф. др Ала Татаренко, редовни професор (Лавовски национални универзитет „Иван Франко“)

Др Оксана Микитенко, водећи научни сарадник (Институт за историју уметности, фолклор и етнологију „Максим Рилски“, Национална академија наука Украјине)

Проф. др Оксана Тимко Ђитко, редовни професор (Универзитет у Загребу)

Изазови на раскршћу култура: нови поглед на српско-украјинске културно-историјске везе. Зборник научних радова / Филолошки факултет у Београду, гл. ур. Љ. Поповић – Београд : Славистичко друштво Србије, 2025. –

Уз подршку Амбасаде Украјине у Републици Србији

Филолошки факултет Универзитета у Београду
Катедра за словенску филологију Кијевског националног универзитета
„Тарас Шевченко”
Институт за класичне студије и славистику Гдањског универзитета

**ИЗАЗОВИ НА РАСКРШЋУ КУЛТУРА:
НОВИ ПОГЛЕД НА СРПСКО-УКРАЈИНСКЕ
КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКЕ ВЕЗЕ**

БЕОГРАД
2025.

Редакційна колегія: Людмила Попович, доктор філологічних наук, професор (Сербія) (головний редактор); Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (Україна); Юліан Тамаш, доктор філологічних наук, професор, іноземний член НАН України (Сербія); Мотокі Номаті, доктор філологічних наук, професор (Японія); Деян Айдачич, доктор філологічних наук, професор (Польща); Мілена Іванович, доктор філологічних наук, професор (Сербія); Юлія Драгойлович, кандидат філологічних наук, доцент (Сербія); Таня Гаєв, доктор філологічних наук, доцент (Сербія); Анастасія Тепшич, кандидат філологічних наук (Україна-Сербія) (секретар)

Рецензенти:

Петар Буняк, доктор філологічних наук, професор (Белградський університет)
Алла Татаренко, доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка)
Оксана Микитенко, доктор філологічних наук, провідний науковий працівник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, (Національна академія наук України)
Оксана Тимко-Дітко, доктор філологічних наук, професор (Загребський університет)

Виклики на перехресті культур: новий погляд на сербсько-українські культурно-історичні зв'язки: Збірник наукових праць / Гол. ред. Людмила Попович – Белград : Славістичне товариство Сербії, 2025. –

За підтримки Посольства України в Республіці Сербія

Філологічний факультет Белградського університету
Кафедра слов'янської філології Київського національного університету імені
Тараса Шевченка
Інститут класичних студій та славістики Гданського університету

**ВИКЛИКИ НА ПЕРЕХРЕСТІ КУЛЬТУР:
НОВИЙ ПОГЛЯД НА УКРАЇНСЬКО-
СЕРБСЬКІ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ
ЗВ'ЯЗКИ**

БЕЛГРАД
2025

CONTENTS

Ljudmila Popović

Challenges of forming ethnocultural and national identity at the crossroads of cultures 14

CHAPTER I

Serbian-Ukrainian relations: a new reading of historical facts 33

Valeriy Vlasenko

Interwar Ukrainian political emigration in Yugoslavia and Romania: common and distinct 34

Halyna Sahan

Cooperation between Ukraine and Serbia in the educational, scientific and cultural spheres during the last decade of the 20th century: challenges and trends 50

Boris Varga

Political regime in Ukraine and Serbia during Russian aggression against Ukraine 2022-2024 ... 59

Oleg Rummyantsev

Yaroslav Myshanych

“The great Rusyn family”. The image of the community of Rusyns-Ukrainians in the correspondence of M. Kovach and O. Myshanych 68

Mykola Nahirny

Ukrainian minority in Serbia in the studies of Valeriy Vlasenko 78

Michał Pejasz

Uniforms of Serbian regiments from New Serbia and Slaveno-Serbia, based on historical and literary-memorial sources 90

CHAPTER II

Linguistic researches as a contribution to the study of Serbian-Ukrainian relations 99

Anatoliy Zahnitko

Provocativeness of noun-morphological form in postmodern Ukrainian and Serbian discourses 100

Veronika Yarmak

Stylistic and aesthetic functions of coloratives in M. Kapor’s short stories 118

Milena Ivanović

Transliteration of Ukrainian proper names to the Serbian language 132

Anastasija Tepšić

Linguistic-rhetorical strategies of depicting the Russian-Ukrainian war (based on the headlines of Serbian online publications) 155

Halina Kuz

Phraseological replicas as a means of realizing the communicative intentions of Ukrainians..... 168

CHAPTER III

Literary studies of cultural-historical relations 182

Olena Dzyuba-Pohrebnyak

Ukrainians in Serbian literature, Serbs in Ukrainian: little-known pages of our relations 183

Dejan Ajdačić

History of the origin and cultural contributions of the yearbook “Ukrainian-Serbian collection *Ukras*” 192

Adriana Amir

Ethnographical essays about Serbia by Anatolii Kralytskyi. Ukrainian literature in Slovakia 206

Julija Dragojlović

Serbia and Serbs in the book of travelogue *In Search of Barbarians* by Andriy Lyubka..... 212

Veronika Dadayova

The crossroads of cultures in Zakarpattia region in the novel *Carbide* by Andriy Lyubka 231

Tanja Gaev

Okica Gluščević as a translator of Taras Shevchenko 240

Ana Rimar Simunović

Aleksandar Mudri

Ukrainian literature in the weekly “*Ruski Noviny*” in the Ruthenian language (1924–1941) 250

Mikolaj Jarmakowski

Sun rider and the sacred gifts. Mythology of the Slavic winter holiday in Serbian and Ukrainian ritual songs. Comparative analysis of formula and mythologemes 276

About the authors 290

САДРЖАЈ

Људмила Поповић

Изазови формирања етнокултурног и националног идентитета на раскршћу култура 14

ПОГЛАВЉЕ I

Српско-украјински односи: ново читање историјских чињеница 33

Валериј Власенко

Међуратна украјинска политичка емиграција у Југославији и Румунији:
заједничко и различито..... 34

Халина Сахан

Сарадња између Украјине и Србије у образовној, научној и културној сфери
током последње деценије 20. века: изазови и тенденције..... 50

Борис Варга

Стање политичког режима у Украјини и Србији током руске агресије на Украјину
2022–2024. године 59

Олех Румјанцев

Јарослав Мишанич

„Велика русинска породица”. Слика русинско-украјинске заједнице у преписци
М. Ковача и О. Мишанича..... 68

Микола Нахирни

Украјинска мањина у Србији у студијама Валерија Власенка..... 78

Михал Пејаш

Униформе српских пукова из Нове Србије и Славеносрбије, на основу историјских
и књижевно-мемоарских извора..... 90

ПОГЛАВЉЕ II

Лингвистичка истраживања као допринос проучавању српско-украјинских односа.. 99

Анатолиј Захњитко

Провокативност именичко-морфолошког облика у постмодерном украјинском
и српском дискурсу 100

Вероника Јармак

Стилистичке и естетске функције колоратива у кратким причама М. Капора 118

Милена Ивановић

Преношење украјинских властитих имена на српски језик 132

Анастасија Тепшић

Лингвистичко-реторичке стратегије приказивања руско-украјинског рата
(на основу наслова српских онлајн публикација)..... 155

Халина Куз Фразеолошке реплике као средство реализације комуникативних намера Украјинаца.....	168
ПОГЛАВЉЕ III	
Књижевне студије културно-историјских односа	182
Олена Дзјуба-Похребњак Украјинци у српској књижевности, Срби у украјинској: мало познате странице наших односа.....	183
Дејан Ајдачић Историја настанка и културни доприноси годишњака „Украјинско-српски зборник <i>Украc</i> ”	192
Адријана Амир Етнографски есеји о Србији Анатолија Кралицког. Украјинска књижевност у Словачкој.....	206
Јулија Драгојловић Србија и Срби у књизи путописних есеја <i>У потрази за варварима</i> Андрија Љубке.....	212
Вероника Дадајова Раскршће култура у Закарпатској регији у роману <i>Карбид</i> Андрија Љубке	231
Тања Гаев Окица Глушчевић као преводаца Тараса Шевченка.....	240
Ана Римар Симуновић Александар Мудри Украјинска књижевност у недељнику „Руски Новини” на русинском језику (1924–1941).....	250
Миколај Јармаковски Сунчев јахач и свети дарови. Митологија словенских зимских празника у српским и украјинским обредним песмама. Компаративна анализа формула и митологема	276
Подаци о ауторима	290

ЗМІСТ

Людмила Попович

Виклики формування етнокультурної та національної ідентичності на перехресті культур 14

Розділ I

Сербсько-українські зв'язки: нове прочитання історичних фактів 33

Валерій Власенко

Міжвоєнна українська політична еміграція в Югославії та Румунії: спільне і відмінне..... 34

Галина Саган

Співпраця України та Сербії в освітній, науковій та культурній сферах упродовж останнього десятиліття XX ст.: виклики і тенденції 50

Борис Варга

Політичний режим в Україні та Сербії під час російської агресії проти України 2022-2024 років 59

Олег Румянцев

Ярослав Мишанич

«Велика руська фамелія». Образ громади русинів-українців у листуванні М.Ковача та О. Мишанича 68

Микола Нагірний

Українська меншина Сербії у дослідженнях Валерія Власенка 78

Міхал Пеяш

Мундири сербських полків з Нової Сербії та Слов'яносербії, на основі історичних та літературно-мемуарних джерел 90

Розділ II

Лінгвістичні дослідження як вклад у вивчення сербсько-українських зв'язків 99

Анатолій Загнітко

Провокативність іменниково-морфологічної форми у постмодерному українському та сербському дискурсах 100

Вероніка Ярмак

Стилістичні та естетичні функції колоративів у коротких оповіданнях М. Капора 118

Мілена Іванович

Транслітерація українських власних імен сербською мовою 132

Анастасія Тепшич

Лінгвориторичні стратегії зображення російсько української війни (на матеріалі заголовків сербських інтернет-видань)..... 155

Галина Кузь Фразеореplikи як засіб реалізації комунікативних інтенцій українців	168
Розділ III	
Літературознавчі дослідження культурно-історичних зв'язків	182
Олена Дзюба-Погребняк Українці в сербській літературі, серби в українській: маловідомі сторінки наших взаємин	183
Деян Айдачич Історія виникнення та культурний внесок щорічника «Українсько-сербський збірник <i>Украєс</i> »	192
Амір Адріана Етнографічні нариси про Сербію Анатолія Кралицького. Українська література Словаччини	206
Юлія Драгойлович Сербія і серби у тревелозі <i>У пошуках варварів</i> Андрія Любки	212
Вероніка Дадайова Перехрестя культур на Закарпатті в романі <i>Карбід</i> Андрія Любки	231
Тања Гаєв Окиця Глушчевич як перекладач Тараса Шевченка	240
Ана Римар Симунович Александар Мудрі Українська література у тижневику <i>Руски новини</i> на русинській мові (1924–1941)	250
Миколай Ярмаковський Сонячний вершник та святі дари. Міфологія слов'янських зимових свят у сербських та українських обрядових піснях. Порівняльний аналіз формул та міфологем	276
Дані про авторів	290

ИНФОРМАЦИЈА О АУТОРИМА

Ајдачић Дејан – доктор филолошких наука, професор (г. Гдањск, Пољска),
dejajd@gmail.com

Амир Адриана – PhD, виши предавач (г. Прешов, Словачка),
adriana.amir@gmail.com

Варга Борис – PhD, независни истраживач (г. Нови Сад, Србија),
boris.varga@gmail.com

Власенко Валериј – доктор историјских наука, доцент (г. Суми, Украјина),
v.vlasenko@yur.sumdu.edu.ua

Гаев Тања – доктор филолошких наука, доцент (г. Београд, Србија),
scienciaipsa@gmail.com

Дадајова Вероника – PhD, наставник (г. Прешов, Словачка),
veronika.dadajova@unipo.sk

Дзјуба-Похребњак Олена – доктор филолошких наука, доцент (г. Кијев,
Украјина), olenadr@ukr.net

Драгојловић Јулија – доктор филолошких наука, доцент (г. Београд, Србија),
julybil@ukr.net

Захњитко Анатолиј – доктор филолошких наука, професор, дописни члан
НАНУ (г. Кијев, Украјина), a.zagnitko@gmail.com

Ивановић Милена – доктор филолошких наука, професор (г. Београд,
Србија), ivanovic.milena@gmail.com

Јармак Вероника – доктор филолошких наука, водећи истраживач НАНУ
(г. Кијев, Украјина), veronikaarmak1@gmail.com

Јармаковски Миколај – мастер, студент постдипломских студија (г. Гдањск,
Пољска), mikotor@wp.pl

Куз Галина – доктор филолошких наука, доцент (г. Прешов, Словачка),
kuz.halyna.cv@gmail.com

Мишанић Јарослав – доктор филолошких наука, доцент (г. Кијев, Украјина),
yaroslavmyshanych@gmail.com

Мудри Александар – доктор филолошких наука, доцент (г. Нови Сад,
Србија), mudrisasa@ff.uns.ac.rs

Нахирни Микола – доктор историјских наука, наставник (г. Володимир-
Волински, Украјина), mykola76@hotmail.com

Пејаш Михал – мастер (г. Гдањск, Пољска), m.pejasz13@gmail.com

Поповић Људмила – доктор филолошких наука, професор (г. Београд,
Србија), ljudmila.popovic@fil.bg.ac.rs

Римар Симуновић Ана – доктор филолошких наука, доцент (г. Нови Сад, Србија), anarsimunovic@ff.uns.ac.rs

Румјанцев Олег – PhD, професор (г. Палермо, Италија),
oleg.rumyantsev@unipa.it

Сахан Галина – доктор историјских наука, професор (г. Кијев, Украјина),
galinasagan@gmail.com

Тепшић Анастасија – доктор филолошких наука, млађи истраживач
(г. Виница, Украјина), a.bilozub@donnu.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Айдачич Деян – доктор філологічних наук, професор (м. Гданськ, Польща),
dejajd@gmail.com

Амір Адріана – PhD, старший науковий викладач (м. Пряшів, Словаччина),
adriana.amir@gmail.com

Варга Борис – PhD, незалежний дослідник (м. Новий Сад, Сербія),
boris.varga@gmail.com

Власенко Валерій – кандидат історичних наук, доцент (м. Суми, Україна),
v.vlasenko@yur.sumdu.edu.ua

Гаєв Таня – доктор філологічних наук, доцент (м. Белград, Сербія),
scienciaipsa@gmail.com

Дадайова Вероніка – PhD, викладач (м. Пряшів, Словаччина),
veronika.dadajova@unipo.sk

Дзюба-Погребняк Олена – кандидат філологічних наук, доцент (м. Київ,
Україна), olenadr@ukr.net

Драгойлович Юлія – кандидат філологічних наук, доцент (м. Белград,
Сербія), julybil@ukr.net

Загнітко Анатолій – доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент
НАНУ (м. Київ, Україна), a.zagnitko@gmail.com

Іванович Мілена – доктор філологічних наук, професор (м. Белград, Сербія),
ivanovic.milena@gmail.com

Кузь Галина – кандидат філологічних наук, доцент (м. Пряшів, Словаччина),
kuz.halyna.cv@gmail.com

Мишанич Ярослав – доктор філологічних наук, доцент (м. Киїєв, Україна),
yaroslavmyshanych@gmail.com

Мудрий Олександр – доктор філологічних наук, доцент (м. Новий Сад,
Сербія), mudrisasa@ff.uns.ac.rs

Нагірний Микола – кандидат історичних наук, викладач (м. Володимир-
Волинський, Україна), mykola76@hotmail.com

Пеяш Міхал – магістр (м. Гданськ, Польща), m.pejasz13@gmail.com

Попович Людмила – доктор філологічних наук, професор (м. Белград,
Сербія), ljudmila.popovic@fil.bg.ac.rs

Римар Симунович Анна – доктор філологічних наук, доцент (м. Новий Сад,
Сербія), anarsimunovic@ff.uns.ac.rs

Румянцев Олег – PhD, професор (м. Палермо, Італія),
oleg.rumyantsev@unipa.it

Саган Галина – доктор історичних наук, професор (м. Київ, Україна),
galinasagan@gmail.com

Тепшич Анастасія – кандидат філологічних наук, молодший науковий
співробітник (м. Вінниця, Україна), a.bilozub@donnu.edu.ua

Ярмак Вероніка – доктор філологічних наук, провідний науковий
співробітник НАНУ (м. Київ, Україна), veronikaarmak1@gmail.com

Ярмаковський Миколай – магістр, аспірант (м. Гданськ, Польща),
mikotor@wp.pl

Издавач
Славистичко друштво Србије

Главни и одговорни уредник
Људмила Поповић

ИЗАЗОВИ НА РАСКРШЋУ КУЛТУРА: НОВИ ПОГЛЕД
НА СРПСКО-УКРАЈИНСКЕ КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКЕ ВЕЗЕ
Зборник научних радова
Београд, 2025.

E-ISBN 978-86-7391-058-1
https://doi.org/10.18485/srp_ukr_kulistveze.2025

Радови у овом зборнику радова лиценцирани су под условима CC BY-NC-ND:
Ауторство - Некомерцијално - Без пререда - 4.0 Међународна

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

930.85(497.11:477)(082)
811.163.41:811.161.2(082)
008(=161.2)(497.11)(082)

ИЗАЗОВИ на раскршћу култура: нови поглед на српско-украјинске
културно-историјске везе /
[главни и одговорни уредник Људмила Поповић]. - Београд : Славистичко
друштво Србије, 2025
(Ужице : Графичар). - 297 стр. : тabelle ; 24 cm

На спор. насл. стр. : Challenges at the crossroads of cultures: a new look at
serbian-ukrainian cultural and
historical relations=Виклики на перекресті культур: новий погляд на
українсько-сербські культурно-історичні
зв'язки. - Радови на срп., енгл. и укр. језику. - Tiraž 100. - Напомене и
библиографске референце уз текст.
- Библиографијс уз сваки рад.

ISBN 978-86-7391-058-1

а) Српски језик -- Украјински језик -- Зборници б) Украјинска култура --
Србија в) Србија -- Украјина -- Културне везе -- Зборници

COBISS.SR-ID 180110601